

ייפוי כוח מתמשך

הכשרת עורכי דין

נושאי ההרצאה

- תיקון מס' 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות
- מהו ייפוי כוח מתמשך?
- הגורמים המעורבים בייפוי הכוח המתמשך
- השלבים ב"חיי" ייפוי הכוח המתמשך
- דגשים

תיקון מס' 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

אפוטרופסות - הכלי העיקרי טרם התיקון [פרק שלישי לחוק]

מינוי אפוטרופוס - לאדם שאינו יכול באופן קבוע או זמני לדאוג לענייניו, כולם או חלקם, ואין מי שמוסמך לדאוג להם במקומו.

אופן המינוי - צו בימ"ש או ביה"ד השרעי. מעורבות ב"כ היועמ"ש ברווחה.

מס' מינויים - למעלה מ- 55,000 ; כ- 7,000 מינויים חדשים בשנה.

זהות האפוטרופסים - כ-85% קרובי משפחה, וכ-15% תאגידי אפוטרופסות או אפוטרופוסים מקצועיים.

היקף המינוי - מינוי לכלל העניינים, לעניינים רכושיים או אישיים בלבד, לעניינים רפואיים בלבד או לעניין מסוים.

פיקוח - פיקוח של האפוטרופוס הכללי על התנהלות האפוטרופוס ; פעולות מהותיות דורשות אישור בימ"ש לפי החוק.

סיום המינוי - קטין שבגר, פטירה או החלטת בימ"ש על ביטול או החלפה.

תיקון מס' 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

תיקון מס' 18 - פורסם ברשומות - 11.4.16, כניסה מדורגת לתוקף

הרקע לתיקון:

- אמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מוגבלות - 2006 ; אושרה – 2012
- אמנת האג להגנה בינלאומית על מבוגרים
- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
- תיקוני חקיקה בעולם בתחום החלופות לאפוטרופסות

תיקון מס' 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

תפיסה חברתית חדשה:

מעבר מתפיסה פטרנליסטית לאוטונומית כלפי קבוצות אוכלוסייה.

דגש על כיבוד רצונו של האדם (בעבר - טובתו).

שמיעת האדם.

שיתוף בהחלטות, עידוד חיים עצמאיים.

האדם במרכז ולא המוגבלות.

עיקרי תיקון מס' 18 לחוק

קבלת החלטות נתמכת

חלופה לאפוטרופסות.

מינוי תומך החלטות
לאדם המסוגל לקבל
החלטות בעצמו,
בהינתן סיוע והנגשה

ייפוי כוח מתמשך

חלופה לאפוטרופסות.

כלי לתכנון עתידי

אפוטרופסות

- צמצום היקף המינוי/ תקופתו
- נימוק למינוי
- החלפת המונח 'חסוי'

התווספו המסמכים :

- הנחיות מקדימות
למינוי אפוטרופוס

- הבעת רצון

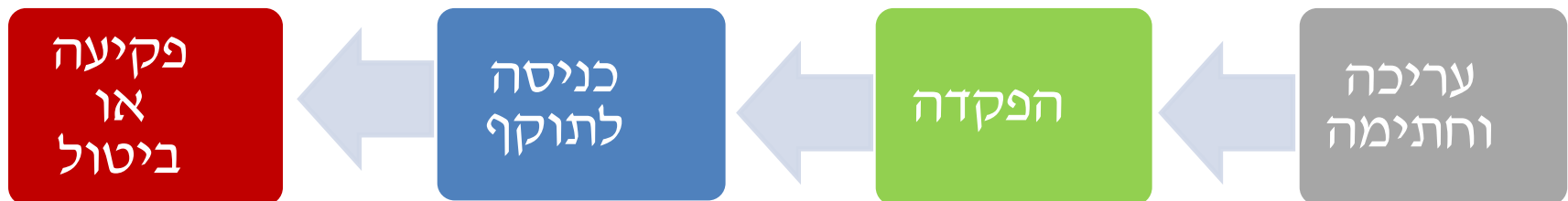

מהו ייפוי כוח מתמשך?

מהו ייפוי כוח מתמשך?

- כלי לתכנון עתידי, במסגרתו הממנה מחליט מי ינהל עבורו את ענייניו כשלא יהיה מסוגל לעשות זאת בעצמו, ובאיזה אופן.
- כלי הסכמי שלא מערב את בית המשפט.
- יכול להוות חלופה לאפוטרופסות.
- ניתן לערוך ייפוי כוח לעניינים רפואיים בלבד (טופס ד').

נקודות משמעותיות ב"חיו" של ייפוי כוח מתמשך:

מה כולל ייפוי הכוח המתמשך?

- **זהות מיופה הכוח או מיופי הכוח**
לרבות חליפיים, ואופן פעולת מיופים במשותף
- **העניינים שבסמכות מיופה הכוח:**
 - עניינים רכושיים (לרבות ניהול נכסים, חשבונות בנק)
 - עניינים אישיים (לרבות מגורים, תעסוקה)
 - עניינים רפואיים
- **הנחיות מקדימות**
- **תנאי כניסה לתוקף**
- **תנאים לפקיעה של ייפוי הכוח המתמשך**
- **דיווח לאדם מיודע או לאפוטרופוס הכללי**

הנחיות מקדימות [ס' 32 לא לחוק]

מהן הנחיות מקדימות בייפוי כוח מתמשך?

"ממנה רשאי לתת בייפוי כוח מתמשך הנחיות מקדימות למיופה הכוח, שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי מיופה הכוח בעניינים הנכללים בייפוי הכוח".

חשוב: הוראות הנוגעות להנחיות מקדימות לא יחולו על מתן הנחיות למיופה הכוח בקשר לטיפול רפואי לפי חוק החולה הנוטה למות!

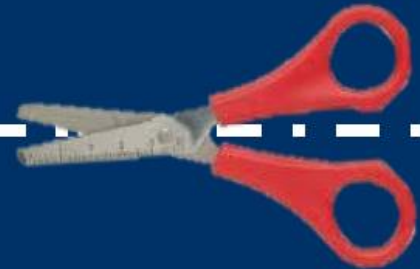
[ס' 32 לג לחוק]

ייפוי כוח מתמשך רפואי - טופס ד'

- מילוי ידני של טופס ד' (קבוע בתקנות)
- חובת הפקדה - ידנית על ידי הממנה (או ע"י ייפוי כוח 'רגיל')
- חריג - ייפוי כוח רפואי יוכל להיכנס לתוקף בשנה הראשונה גם אם לא הופקד מראש
- כניסה לתוקף בהודעה לאפוטרופוס הכללי
- רשאים לערוך ייפוי כוח רפואי:
 - עורך דין
 - רופא
 - פסיכולוג
 - עובד סוציאלי
 - אח

משרד הבריאות - לשאלות בנושא ייפוי כוח רפואי

לגזור ולשמור

- www.health.gov.il
- FAX: 02-5655972
- E-Mail: Fax-Mishpatit@moh.gov.il

הגורמים המעורבים בייפוי הכוח המתמשך

הגורמים הרלוונטיים בייפוי הכוח המתמשך

עורך הדין

מיופה הכוח

הממנה

בית המשפט

האפוטרופוס
הכללי

אדם מיודע

הממנה ('מייפה הכוח') [ס' 32ב לחוק]

■ בגיר

- **בעל כשירות** - "מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח מתמשך, מטרותיו ותוצאותיו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" [הגדרה בס' 32א לחוק]

מיופה הכוח

- **זהות מיופה הכוח** - מינוי מיופה כוח אחד או מספר מיופי כוח
- **מיופה כוח מחליף** - אפשרות מומלצת, בעיקר אם נקבע מיופה כוח יחיד
- **קביעת אופן פעולתם של מספר מיופי כוח** - ביחד או בנפרד ולחוד (ברירת המחדל היא פעולה "תוך הסכמה" – ס' 32ד וס' 46 לחוק)
- **מינוי מיופה כוח לפי נושאים** -
 - עניינים רכושיים
 - עניינים אישיים (למעט רפואיים)
 - עניינים רפואיים (גם במסגרת טופס ד')
 - עניין מסוים או עניינים מסוימים
 - מינוי לכלל העניינים (מינוי 'כללי')

מיופה הכוח - מי רשאי להתמנות כמיופה כוח? [ס' 32ג לחוק]

- בגיר
- יחיד
- לא מונה לו אפוטרופוס, ואין ייפוי כוח מתמשך תקף בעניינו
- לא ימונה:
- בעניינים רכושיים - פושט רגל שלא ניתן לו הפטר או חייב מוגבל חמור
- מי שנותן לממנה טיפול רפואי תמורת תשלום במישרין או בעקיפין
- מי שמספק לממנה מגורים תמורת תשלום במישרין או בעקיפין
- מי שהינו עוה"ד או בעל המקצוע שערך את ייפוי הכוח המתמשך
- מערכת יחסים אישית - לא ימונה מי שכבר מונה כמיופה כוח של 3 אנשים (חריג - קרובו של הממנה)

מיופה הכוח - סמכויות [ס' 132 לחוק]

הכלל - כל מה שהיה בסמכות הממנה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח

החריגים -

- **איסור ביצוע פעולה שלפי מהותה או לפי דין על הממנה לבצעה אישית** - מיופה הכוח לא יבצע פעולות דוגמת המרת דת, אימוץ, השתתפות בבחירות
- **פעולות הדורשות הסמכה מפורשת** - דוגמת מתן תרומות, מתנות או הלוואות עד 100,000 ₪ ופעולות משפטיות בגובה 100 עד 500 אלף ₪, פעולות במוצר פנסיוני, טיפול ואשפוז בבית חולים פסיכיאטרי
- **פעולה הדורשת אישור פסיכיאטר** - במקרה של כבילת רצון בנוגע לטיפול ואשפוז בבית חולים פסיכיאטרי, נדרש גם הסבר פסיכיאטר וחתימה על נספח א' בתקנות (אשפוז עד 48 שעות)
- **פעולות המצריכות אישור בית משפט מראש** - דוגמת עסקאות נדל"ן, עיזבון, מתן תרומות, מתנות או הלוואות מעל גובה 100,00 ₪ ופעולות משפטיות בגובה 100,000 ₪ אם לא ניתנה הסמכה מפורשת או מעל 500 אלף ₪ אם ניתנה הסמכה מפורשת

מיופה הכוח - פעולת מיופה הכוח באמצעות אחר

[ס' 132(ו) לחוק]

מיופה הכוח יוכל לפעול באמצעות שלוח:

- לצורך ייצוג משפטי של הממנה בהליכים משפטיים
- בענייני רכוש - לגבי סמכויות שהוענקו לו בייפוי הכוח, ובכפוף להוראות הממנה

מיופה הכוח - ניגוד עניינים [ס' 32(ז) וס' 48 לחוק]

הכלל - מיופה הכוח אינו מוסמך לייצג את הממנה :

- בפעולה משפטית בין הממנה למיופה הכוח או קרוביו

- בפעולה משפטית בין שני ממנים שיש להם אותו מיופה כוח

החריגים -

1. אם שני הממנים הסמיכו אותו לייצגם בפעולה משפטית ביניהם

2. אם הממנה ומיופה הכוח קרובים המנהלים משק בית משותף, והממנה

הסמיכו לבצע פעולה הקשורה בניהול השוטף של משק הבית המשותף

מיופה הכוח - חיובי מיופה הכוח [ס' 32 לחוק]

- **מיופה הכוח יפעל בשקידה, מיומנות, מסירות, ללא התרשלות וינהג בתום לב לשמירת ענייניו של הממנה ולא לטובת ענייניו שלו.**
- **מיופה כוח שהתמנה כבעל מקצוע - יפעיל את כישוריו המקצועיים במסירות ובמקצועיות כפי שכל בעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו (דוגמת עו"ד, רואה חשבון).**
- שלילת רישיונו של מיופה שמונה בשל היותו בעל מקצוע מהווה עילת פקיעה [ס' 32כב(4) לחוק]**
- **אחריות מיופה הכוח - מיופה הכוח אחראי לנזק שגרם לאדם או לרכושו. בית המשפט רשאי לפטרו מאחריות, כולה או מקצתה אם פעל בתום לב ונתכוון לטובת אותו אדם.**
- מיופה הכוח אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי הוראות בית המשפט או קיבל אישורו, אם מראש ואם למפרע.**

מיופה הכוח - דרכי פעולה [ס' 32ח לחוק]

העקרונות :

- שמירה על כבודו ופרטיותו
- שיתופו, מסירת הסברים מותאמים, מסירת מידע בענייניו וסיוע בנגישות למידע
- שמירה מרבית על עצמאותו בהתאם ליכולתו, סיוע ועידוד לקבל החלטות בעצמו
- הגבלה מינימלית של זכויותיו וחירותו
- שמירה על ערכיו התרבותיים והדתיים, שיתוף בחיי הקהילה, שמירה על קשר עם בני משפחה וחברים
- התייעצות עם גורמים מקצועיים, בני משפחה וחברים לקידום ענייניו
- רגישות לממנה במצב "דינמי" - לאפשר לממנה לקבל החלטות ולפעול כשהוא מסוגל לכך [ס' 32ח(ח) לחוק]

מיופה הכוח - דרכי קבלת החלטות [ס' 32 ט לחוק]

"מיופה הכוח ישמע את דעת הממנה, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו, ויטייע עמו, אם ניתן לברר את דעתו; לשם כך ימסור מיופה הכוח לממנה את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נושא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של מיופה הכוח, אם ישנה, והטעמים ביסודה"

הסברים לממנה ימסרו בשפה פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו ובאופן מונגש.

העדפת רצון הממנה על פי מדרג:

1. **בהתאם להנחיות המקדימות**
2. **בהיעדר הנחיות - בהתאם לרצונו העכשווי**
3. **אם לא ניתן לברר דעתו - התחקות אחר רצונו בעבר**
4. **אם לא ניתן לעמוד על רצונו - בהתאם לטובתו**

מיופה הכוח - דרכי קבלת החלטות [ס' 32 ט לחוק]

- מיופה הכוח לא יפעל בהתאם לרצון הממנה אם הוא סבור כי הדבר יגרום לו לפגיעה ממשית
- ממנה רשאי לקבוע שמיופה הכוח יעדיף את רצונו הקודם (שנקבע בהנחיות מקדימות או באופן אחר) על פני רצונו לאחר הכניסה לתוקף
- בעניין אישי מהותי או רפואי מהותי, לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצון הממנה בשעת מעשה או בסמוך לכך
- מיופה הכוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בנוגע לפעולות כאמור בניגוד לרצון הממנה [הקבועות בס' 32 ט(ג)-(ט) לחוק]

מיופה הכוח - קיום הנחיות מקדימות [ס' 32 לא לחוק]

הכלל - קבלת החלטה וביצוע פעולה ייעשו על ידי מיופה הכוח בהתאם להנחיה מקדימה או בקירוב

חריגים לקיום הנחיות מקדימות על ידי מיופה הכוח:

- ההחלטה או הפעולה הן בלתי אפשריות לקיום ולא בקירוב
 - ההחלטה או הפעולה כרוכות בהוצאה כספית שאין בידי הממנה להוציאה
 - ההחלטה או הפעולה הן בלתי חוקיות או עלולות לגרום פגיעה חמורה לממנה
 - הממנה מבין ורוצה לסטות מההנחיה
 - הממנה מתנגד בעניין אישי מהותי או רפואי מהותי גם לאחר שמיופה הכוח ניסה להגיע אתו להסכמה
- מיופה הכוח רשאי לפנות לביהמ"ש בבקשה למתן הוראות לקיום הנחיה.

מיופה הכוח - פעולות חובה של מיופה הכוח

שמירת מידע וחשבונות [ס' 32 לד לחוק]

שמירת תיעוד לגבי החלטות מהותיות, פעולות שפעל ומסמכים מהותיים
(לדוגמה, חו"ד מומחה לעניין הכניסה לתוקף)

מסירת הודעות

מסירת הודעות לאפוטרופוס הכללי ולגורמים הנוגעים לייפוי הכוח, בהתאם
לדרישות החוק והחלטת הממנה

חובת מסירת הודעות של מיופה הכוח

ס' בחוק והבהרות	למי יש להודיע	סוג ההודעה
[ס' 32 יט לחוק]	לממנה, לאדם נוסף שנקבע וכן לקרוב או למנהל מעון במקום מגורי האדם	הודעה על התקיימות התנאים לכניסה לתוקף (לפני ההודעה לאפוטרופוס הכללי)
[ס' 32 יט לחוק]	לאפוטרופוס הכללי	הודעה על כניסה לתוקף (התקיימות התנאים וחובות היידוע)
[ס' 32 כב לחוק]	לאפוטרופוס הכללי	הודעה על פקיעת תוקף
[ס' 32 כב (5) לחוק]	לממנה (כל עוד הוא "מבין בדבר") או לבן זוג או קרוב (אם הממנה חדל להבין בדבר)	הודעה על "התפטרות"
[ס' 32 כב (7) לחוק]	לממנה ולאפוטרופוס הכללי	הודעה על פקיעה עקב תום זוגיות

מיופה הכוח - שכר והחזר הוצאות [ס' 32יב לחוק]

- שכר למיופה הכוח : רק אם נקבע מפורשות וצוין שיעורו
- החזר הוצאות : מיופה כוח רשאי לנכות מנכסי הממנה את ההוצאות הסבירות שהוציא לשם הפעלת סמכויותיו לפי ייפוי הכוח

מיופה הכוח - סיום תפקיד [ס' 32כד לחוק]

סיום תפקידו של מיופה הכוח - בביטול או בפקיעה

הכלל: חובה למסור את נכסי הממנה והמסמכים הנוגעים להם לממנה או למי שקבע בית המשפט

החריג: במקרה של פטירת הממנה, כל עוד לא הוסמך גורם אחר כדין, מוסמך מיופה כוח לענייני רכוש להמשיך לטפל בתשלומים שוטפים, ניהול שוטף של נכס או עסק ותשלום הוצאות אבלות:

- מוגבל לתקופה מרבית של 90 ימים

- ביצוע פעולות החורגות מהמפורט בסעיף מחייבות אישור בית המשפט

האדם המיודע [ס' 32טז לחוק]

אדם מיודע - אדם לו מיופה כוח מחויב לדווח על החלטות או פעולות בנושאים שבייפוי הכוח ובתנאים שיוגדרו על ידי הממנה.

- ניתן למנות אדם מיודע אחד או יותר
- מיודע לא יהיה קרוב של מיופה הכוח, אלא אם מיופה הכוח קרוב הממנה
- מקבל הודעה על הכניסה לתוקף מהאפוטרופוס הכללי
- רשאי לקבל מידע מהאפוטרופוס הכללי על ההפקדה, על זהות מיופה הכוח ועל היקף המינוי, אלא אם הממנה הגבילו בייפוי הכוח
- מקבל דיווח ממיופה הכוח בהתאם לתנאים שקבע הממנה בייפוי הכוח (דוגמת הוצאות חריגות, פעולות משמעותיות לממנה ובהתאם לחוק)
- הממנה רשאי לקבוע שיועבר למיודע העתק של ייפוי הכוח

האדם המיודע

- **המיודע זכאי לקבל תוצאות בירור תלונת ציבור שנמצאה מוצדקת על ידי הממונה על תלונות הציבור, אם היא נוגעת לעניין שחלה לגביו חובת דיווח [סי' 32 לה(ח) לחוק]**
 - **מומלץ ליידע את האדם המיודע כי הוא רשאי לפנות לממונה על תלונות הציבור באפוטרופוס הכללי או לבית המשפט, במקרה של חשש להתנהלות לא תקינה של מיופה הכוח**
- הממנה רשאי לקבוע כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי. במקרה זה יהיה על מיופה הכוח להגיש דו"חות בדומה לאפוטרופוס.**

עורך ייפוי הכוח המתמשך - ס' 32 יד לחוק והתקנות

- עו"ד חבר בלשכת עוה"ד בישראל
- עבר הכשרה של האפוטרופוס הכללי [ס' 32 יד(א) לחוק, פרק ח' לתקנות]
- אין לו עניין אישי בייפוי הכוח [ס' 32 יד(א) לחוק]
- אינו יכול להיות מיופה הכוח באותו המסמך [ס' 32 ג(6) לחוק]
- בעל כרטיס חכם לצורך עריכה מקוונת [תקנה 2]
- חובת הנגשה וכן כל חובה שחלה על עורך הדין לפי כל דין וכללי האתיקה

עורך הדין - כשומר הסף [ס' 32(ה) לחוק]

- עורך הדין מאשר את חתימה הממנה, לאחר מתן הסברים ולאחר שנוכח לדעת כי הממנה מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח מטרותיו ותוצאותיו והתרשם, כי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול של מצוקתו או חולשתו
- משמעות - הסבר בשפה ברורה ומובנת בדבר הכלי המשפטי הייחודי
- מטרה - תכנון עתידי ומניעת הסללה לאפוטרופסות
- תוצאה - השלכות העברת "המושכות" לאדם אחר ולרוב לכל תקופת חיי הממנה
- הסכמה חופשית ומרצון - בירור מי יזם את עריכת המסמך והאם מדובר בהעדפה ובבחירה חופשית של הממנה, בחינת המארג המשפחתי, זיהוי נורות אדומות וכדומה

עורך הדין - מסירת הסבר ומידע בנפרד ממיופה הכוח

הסבר ומידע יימסרו על ידי עורך הדין לממנה בנפרד ממיופה הכוח, בלשון פשוטה ומובנת ובהתאמת נגישות, בעניינים הבאים [ס' 32 יג(ד) ו-ס' 32 יד(ג) לחוק]:

1. המשמעויות המשפטיות של המסמך
2. החלופות, לרבות אפוטרופסות והנחיות מקדימות לשם מינוי אפוטרופוס
3. העניינים שניתן לכלול במסמך, לרבות הוראות על מועד הכניסה לתוקף, הנחיות מקדימות, הגבלה לסוגי עניינים והוראות בעניין יידוע
4. מצבים בהם נדרשת או לא נדרשת הסמכה מפורשת ופעולות המצריכות אישור בית משפט
5. האפשרות ליידוע אדם נוסף על הכניסה לתוקף, האפשרות של דיווח על פעולות לאדם מיודע או לאפוטרופוס הכללי
6. אפשרות ביטול ייפוי הכוח על ידי הממנה או אפשרות הממנה לקבוע כי הוא יעמוד בתוקפו גם אם יבקש לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות

עורך הדין - חובות כעורך המסמך

■ במקרה של ספק לגבי כשירות הממנה –

- לצרף חוות דעת מומחה [טיוטת תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (חוות דעת מומחים)]

- מומלץ לערוך תיעוד תרשומת

■ **לבדוק האם מיופה הכוח עומד בתנאים לפי החוק, מתן הסבר למיופה כוח על השלכות ההסכמה, חתימה וטופס וויתור על סודיות (אופציונלי)**

■ **לברר שהמיודע אינו קרוב של מיופה הכוח (אלא אם מיופה הכוח הוא קרוב של הממנה)**

■ **להסביר לממנה ולמיופה הכוח על חשיבות עדכון המרשם**

■ **לבדוק את תקינות המסמך - חתימות ידניות (מרכיב מהותי), צירוף טופס ייפוי הכוח המקוון כמסמך סרוק, צירוף המסמכים הרלוונטיים, בדיקת זהות הטופס המקוון לעותק המקורי שיומצא למשרד האפוטרופוס הכללי**

האפוטרופוס הכללי

מנהל מרשם ממוחשב חסוי [פרק ג' לתקנות]

- **הפקדת הטפסים**
- **קבלת הודעות על כניסה לתוקף, פקיעה, ביטול, חידוש תוקף על ידי ביהמ"ש לאחר ביטול על ידי הממנה**
- **מסירת אישורי הפקדה וכניסה לתוקף**
- **שליחת תזכורות לממנה והודעות על כניסה לתוקף (לממנה ולמיודע)**
- **מסירת מידע לגורמים המפורטים בחוק**
- **קבלת הודעת ממנה על ביטול ייפוי הכוח (מסירתה למיופה הכוח בלבד אינה פוגעת בתוקף הביטול אך נדרשת לשם הרישום העדכני והגנה על זכויות צדדים שלישיים) [ס' 32כג לחוק]**

האפוטרופוס הכללי יכול לשמש כגורם לו מוגש דיווח [ס' 32טז לחוק]

האפוטרופוס הכללי - מנגנון בירור תלונות [ס' 32לה לחוק]

מנגנון לבירור תלונות באפוטרופוס הכללי בכל הנוגע לביצוע תפקיד מיופה הכוח:

- ייבדקו תלונות שיוגשו על ידי הממנה, קרובו וכל אדם אחר הסבור שמיופה הכוח פעל בניגוד להוראות החוק
- סמכות להעביר לגורם מוסמך את תוצאות בירור התלונה, בהתאם להוראות בנהלים שיקבע האפוטרופוס הכללי. במקרה של חשש לעבירה פלילית - יעביר לידיעת המשטרה
- תוצאות הבירור יימסרו למתלונן, ואם התלונה נמצאה מוצדקת גם למיודע (ככל שחלה על העניין חובת דיווח)
- המנגנון יכול התאמות נגישות בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

מעורבות בית המשפט

- בדיקה האם הופקדו אצל האפוטרופוס הכללי מסמכים ביחס לעניינים לגביהם מתבקש מינוי אפוטרופוס [ס' 33א לחוק]
- התערבות בייפוי הכוח המתמשך - הגבלת עניינים והוספת תנאים למיופה הכוח, מינוי אפוטרופוס לעניינים אחרים או בנוסף ועד לביטול ייפוי הכוח ומינוי אפוטרופוס במקומו (לאחר שמיעת הממנה) [ס' 32כח ו-32כט לחוק]
- ביטול ייפוי כוח מתמשך לבקשת ממנה שקבע סעיף כובל [ס' 32כג(ד) לחוק]
- אישור פעולות הנוגעות לממנה או לרכושו [ס' 32 ו לחוק]
- מתן הוראות ואישור פעולות בנוגע להפעלת סמכויות מיופה הכוח [ס' 32כז לחוק]
- הנחייה או פטור לגבי ביצוע הנחיות מקדימות למיופה הכוח [ס' 32לא לחוק]
- אישור לביצוע פעולות ברכושו של הממנה לאחר פטירתו החורגות מההסמכה בחוק, לשם שמירת טובתו או לשם מניעת נזק לעיזבונו [ס' 32כד לחוק]

השלב ב"חי" ייפוי הכוח המתמשך

השלבים ב"חיי" ייפוי הכוח המתמשך

עריכה וחתימה

הפקדה

כניסה לתוקף

פקיעה או ביטול

שלב 1 - עריכה וחתימה בפני עו"ד

[ס' 32 יג ו-32 יד לחוק, פרק ב' לתקנות]

- **חתימה ועריכה בפני עורך דין שעבר הכשרה או בעל מקצוע (רק ברפואי).**
- **מיופה הכוח** רשאי לחתום על ייפוי הכוח בפני כל עורך דין. לעמדת האפוטרופוס הכללי, עורך דין בעל רישיון ישראלי בתוקף לעריכת דין, רשאי להחתים את מיופה הכוח בחו"ל.
- **חובת עריכה מקוונת**
- **חתימה ידנית** - שני עותקים מקוריים לפחות (אחד להפקדה באפוטרופוס הכללי ושני לשמירה אצל לעורך הדין):
מי חותם? עוה"ד, הממנה, מיופה הכוח
- **חתימה דיגיטאלית** על ידי עורך הדין

שלב 1 - עריכה וחתימה בפני עו"ד

צירוף מסמכים לייפוי הכוח:

- **חו"ד מומחה לעניין היותו של הממנה בעל כשירות במועד החתימה**
- **עורך הדין - חובה במקרה של ספק**
- **ממנה - רשות**
- **טופס ויתור על סודיות של מיופה הכוח (רשות)**
- **אישור פסיכיאטר לאשפוז או טיפול פסיכיאטרי בבי"ח בניגוד לרצון הממנה - טופס א' (חובה במידה והממנה מעוניין בסעיף כובל)**
- **כל מסמך נוסף לבקשת הממנה**

שלב 2 - הפקדה

[ס' 32 לז' לחוק ופרק ד' בתקנות]

מקוונת	או	ידנית
על ידי <u>עורך הדין</u> + הפקדת עותק מקורי בתוך 14 ימים		על ידי <u>הממנה</u> (מומלץ לבצע בסמוך לעריכה)

- ההפקדה תיעשה **במחוז האפ"כ המתאים בהתאם למגורי הממנה**
- יש לקבל את **אישור הפקדה** האפוטרופוס הכללי
- **קבלת מידע והעתק** - ממועד ההפקדה רשאים הממנה, מיופה הכוח, עו"ס לסדרי דין והיועמ"ש לקבל מידע והעתק
- **תזכורות לממנה** - באשר לקיומו של ייפוי כוח מתמשך שהופקד במאגר
- **ההפקדה מהווה תנאי מוקדם לכניסה לתוקף**

שלב 2 - הפקדה

חשוב -

- אין להוסיף לטופס לאחר הסריקה תוספות בכתב יד!
- לא ניתן לערוך שינויים בטופס המקוון לאחר שנחתם דיגיטלית!

הטופס הסרוק הוא המסמך בעל המעמד הרשמי ואין לשנותו.

שלב 3 - כניסה לתוקף

[ס' 32 יט לחוק ופרק ה' לתקנות]

■ הכניסה לתוקף -

- במועד שהממנה חדל להיות מסוגל להבין בדבר
- ובלבד שמיופה הכוח מסר לאפוטרופוס הכללי הצהרה שהתקיימו התנאים וקוימו חובות היידוע

מסוגל להבין בדבר

"מי שמסוגל להבין בעניין מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו"

[ס' 32 א לחוק]

שלב 3 - כניסה לתוקף

[ס' 32 יט לחוק ופרק ה' לתקנות]

■ הממנה רשאי לקבוע את הדרך בה ייקבע שהוא אינו מבין בדבר, וזאת באמצעות:

1. חוו"ד מומחה (ברירת המחדל) – מיופה הכוח מוסמך לתת הסכמה לבדיקה

2. בדרך אחרת, ובלבד שלא לפי החלטת מיופה (או מיופי) הכוח בלבד

חשוב: אין בכניסה לתוקף כשלעצמה כדי לשלול את כשרותו המשפטית של אדם [ס' 32 כ לחוק]

שלב 3 - כניסה לתוקף

כיצד נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך?

- **על מיופה הכוח ליידע את הגורמים הבאים:**
 - הממנה
 - קרוב שהממנה מתגורר אצלו או למנהל מעון
 - אדם נוסף, ככל שנקבע על ידי הממנה
- **על מיופה הכוח למסור הצהרה לאפוטרופוס הכללי על כניסה לתוקף לאחר קיום חובות היידוע**
 - בהתייצבות במחוז המתאים באפוטרופוס הכללי (בהמשך גם באופן מקוון)
 - מונו מספר מיופי כוח - על כל אחד מהם למלא הצהרה
- **העתק ממוחשב של ייפוי הכוח עם אישור האפוטרופוס הכללי, הכולל את תאריך ההפקדה והכניסה לתוקף, יישלח למיופה הכוח ויוכל לשמש אותו לצורך מימוש סמכויותיו.**

שלב 3 - כניסה לתוקף

[ס' 32 יח ופרק ו' לתקנות]

■ קבלת מידע

- ממועד הכניסה לתוקף זכאים קרובי הממנה ומיודעים לקבל מידע חלקי, אלא אם הוגבלו על ידי הממנה (מתווסף לאפשרות הממנה לקבוע שהמידע יקבל העתק).

- צד ג' זכאי לקבל אישור מהאפוטרופוס הכללי שייפוי כוח שהוצג לפניו הופקד אצלו ושהוא קיבל הצהרה על כניסתו לתוקף

שלב 3 - כניסה לתוקף

שימוש בייפוי הכוח כייפוי כוח לפי דיני השליחות בענייני רכוש
[ס' 32יט(ב) לחוק]:

- הממנה רשאי לקבוע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקף בעודו מבין בדבר כייפוי כוח לפי דיני השליחות לענייני רכוש בלבד
- אין להודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסה לתוקף לפי סעיף זה

שלב 4 - פקיעה או ביטול

[ס' 32כא לחוק]

■ תקופת התוקף של ייפוי הכוח המתמשך תקבע :

- בהתאם להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח לעניין פקיעת התוקף, לרבות המועד לפקיעתו

- עד לפקיעתו או ביטולו בהתאם לעילות הפקיעה והביטול

■ המרשם באפוטרופוס הכללי יעודכן בהתאם להודעות או החלטת בית המשפט שיתקבלו באשר לפקיעה או ביטול המסמך.

שלב 4 - פקיעה או ביטול

עילות הפקיעה [ס' 32כב לחוק, פרק ז' לתקנות]:

- התקיימות **תנאי שקבע הממנה** בייפוי הכוח;

- **פטירת הממנה** או **מיופה הכוח**;

- חדלו להתקיים **במיופה הכוח תנאי הכשירות** שבסעיף 32ג;

- **מיופה הכוח מונה בשל היותו בעל מקצוע כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים ורישיונו נשלל**;

- **מיופה הכוח הודיע בכתב לממנה כי הוא אינו מעוניין לשמש מיופה כוח** (לאחר כניסת ייפוי הכוח לתוקף - על מיופה הכוח להודיע גם לבן זוגו של הממנה או לקרוב אחר);

- **מיופה הכוח היה בן זוגו של הממנה והזוגיות ביניהם הסתיימה**, אלא אם כן צוין אחרת בייפוי הכוח.

שלב 4 - פקיעה או ביטול

ביטול בידי הממנה [ס' 32 כג לחוק]:

- יעשה **במסירת הודעה** בכתב למיופה הכוח ולאפוטרופוס הכללי
- הממנה יכול **לחזור בו** מהביטול, כשחידוש התוקף יהיה על ידי בית המשפט
- הוראה "כובלת" של הממנה גוברת על רצון הממנה לבטל (במקרה זה יתאפשר ביטול על ידי בית המשפט)

שלב 4 - פקיעה או ביטול

ביטול בידי בית המשפט:

- בקשת הממנה או מיופה הכוח לביטול חרף ההוראה כובלת [ס' 32כג(ד) לחוק]
- בהתקיים אחת העילות לפי ס' 32כט לחוק –
 - מיופה הכוח לא מפעיל הסמכויות כראוי ונגרמת לממנה פגיעה של ממש או שמיופה הכוח אינו פועל לפי רצון הממנה
 - ייפוי הכוח ניתן כתוצאה ממרמה, מניצול או מהפעלת לחץ, השפעה בלתי הוגנת או כשהממנה לא היה בעל כשירות
 - לשם שמירת ענייני הממנה צריך למנות לו אפוטרופוס

שלב 4 - פקיעה או ביטול

ביטול בידי בית המשפט (המשד):

- **מבקש הביטול** - בית המשפט רשאי לתת הוראות מיוזמתו או לבקשת הממנה, קרובו או ידיד שלו, מיופה הכוח, היועמ"ש או בא כוחו
- **ביטול ייפוי הכוח רק אם לא נמצאה דרך מגבילה פחות** - בית המשפט לא יבטל את ייפוי הכוח אם ניתן להגיע לתוצאה שלשמה נועד הביטול בדרך מגבילה פחות את ההתערבות בו
- **מינוי אפוטרופוס** - בהתקיים התנאים בס' 33א לחוק:
 - עדיפות למינוי מיופה הכוח כאפוטרופוס ככל שהוא מתאים לכך
 - קביעת הנחיות מקדימות מייפוי הכוח כהנחיות לפעולת האפוטרופוס (ככל שאינן פוגעות בממנה)

שלב 4 - פקיעה או ביטול

שמיעת הממנה

[ס' 32 ל לחוק]

לפני שיחליט להתערב בייפוי הכוח או לבטלו ישמע בית המשפט את הממנה, אלא אם קבע מטעמים שיירשמו שלא ניתן לברר דעתו בעניין

דגשים

איזונים ובלמים

- **חתימה בפני עורך דין שעבר הכשרה מטעם האפוטרופוס הכללי - על עורך הדין לוודא כי ייפוי הכוח נכתב בהתאם לרצונו של האדם וכי הוא מבין את משמעותו, על מנת למנוע ניצולו לרעה**
- **מניעת ניגוד עניינים - עורך הדין העורך את ייפוי הכוח המתמשך אינו יכול להיות בעל ענין אישי בו, ואינו יכול להתמנות במסגרתו כמיופה כוח**
- **אדם מיודע - אפשרות דיווח על פעולות מיופה הכוח לאדם נוסף**
- **אפשרות פיקוח של האפוטרופוס הכללי - לבחירת הממנה**
- **מנגנון בירור תלונות - מנגנון לבירור תלונות על תפקוד מיופי הכוח**
- **מעורבות בית המשפט - פעולות הדורשות אישור; פטור מהנחיות מקדימות; הכרעה במחלוקת בעניינים אישיים מהותיים בין הממנה למיופה הכוח; בקשה למתן הוראות על ידי מיופה הכוח, היועמ"ש, הממנה או הקרובים לו.**

דגשים

- **במסגרת גיבוש ההנחיות המקדימות, מומלץ לבחון את הצורך להתייחס לעניינים הבאים :**
 - שינויים אפשריים במערכות יחסים
 - זכויות עתידיות ברכוש
 - ניהול רכוש משותף
 - הסמכה מפורשת בנוגע לעניינים המפורטים בחוק
 - מגורים - מעבר דירה או מעבר למעון
 - טיפולים רפואיים
- **מומלץ לקבוע את אופן פעולתם של מספר מיופי כוח - יחד ולחוד או יחד (ברירת המחדל לפי החוק היא יחד).**

דגשים

- **אדם מיודע** - מומלץ למנות אדם מיודע (וחליפיו) שיעודכן וידווח על פעולות מיופה הכוח בזמן מעשה ויהווה מעין גורם מפקח
- כדאי לשקול **יידוע מוקדם אודות ייפוי הכוח** של אדם מיודע וקרובים (לפי החוק מסירת ההודעה מחויבת רק משלב הכניסה לתוקף)
- כדאי לבחון את **מידת ההיכרות בין הממנה למיופה הכוח**, לצורך בחינת **הפירוט הנדרש של ההנחיות למיופה הכוח**.
- כדאי לחשוב על **מקורות המימון** לצורך ביצוע פעולות לפי ייפוי הכוח
- מומלץ להציע לממנה **בחינה מחודשת תקופתית של הוראות ייפוי הכוח** לאור תוחלת חייו ארוכת הטווח של המסמך (הודעות האפוטרופוס הכללי מדי 3 שנים עשויות לסייע כתזכורת)

אמצעי הנגשה

- ללקויי שמיעה - כיתוב, שילוט, תמלול, מתורגמנים לשפת סימנים
- ללקויי ראייה - קריינים, טקסט מוקלט, כיתוב בברייל
- אנשים עם בעיית תקשורת - לוחות תקשורת
- מסירת מידע בשפה מובנת
- מנגישי צדק (ארגון "בזכות")

עדכונים...

האם ניתן להכיר בישראל בייפויי כוח מתמשך שנערך בחו"ל?

לעמדת האפוטרופוס הכללי, במקרה זה, מוצע לפנות לביהמ"ש לענייני משפחה בבקשה לקבלת סעד הצהרתי בצירוף הוכחת הדין הזר ואימות המסמך בהתאם לדיני הראיות.

שאלות?

תודה על ההקשבה :) :